

CONTEXTUL ELECTORAL – INDICATORI DE ANALIZĂ

Daniela Gîfu¹

În luna februarie a acestui an, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza” din Iași a lansat șapte titluri² din colecția *Observatorul social*, coordonat de prof.univ.dr. Mihai Dinu Gheorghiu. Ne oprim la cercetarea întreprinsă de Romeo Asiminei³, asistent universitar în cadrul Departamentului de Sociologie și Asistență Socială al Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Acesta reține și analizează mai multe modele teoretice și predicții ale comportamentului cetățeanului în context electoral. În fapt, este o cercetare riguroasă, ce descrie și clarifică mecanismele electorale, completând seria de lucrări de specialitate, care au început să apară după 1990 în țara noastră. Este și o confirmare a interesului pentru comunicarea politică, odinioară un domeniu monopolizat.

Putem vorbi de un “asalt comunicațional” (p. 11) în perioada electorală?

Nu l-aș numi chiar *asalt*, ci mai degrabă o invitație la un spectacol episodic. Cetățeanul, în ipostază de spectator, asistă la un reprezentație bine regizată de actorii politici candidați, de susținători ai acestora și de pleiada de specialiști de comunicare, care cunosc bine așteptările acestuia, lăsându-l, totodată, să se manifeste.

Cum? Prin vot. Votul, cea mai importantă formă de participare politică. Că cetățeanul își exprimă votul rațional sau emoțional este o problemă asupra căreia autorul caută răspunsuri. Acesta propune o analiză a constructului procesului electoral bine dirijat cu tot arsenalul de mijloace de acțiune politică. Și, pentru a convinge cititorul român căruia prin excelență i se adresează, alege să descrie comportamentul electoral din România postcomunistă, care se aliniază celor regăsite în alte state, unde democrația cunoaște un vădit declin.

Problema acută pe care o cunoaștem cu toții este efectul demobilizator de după legitimarea unui actor politic (fie el politician sau formațiune/uniune politică), deși cauza

---

¹ Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

² *Les sciences sociales et leurs publics. Engagement et distanciations*, editat de Mihai Dinu Gheorghiu și Paul Arnault; *Parentalitatea pe înțelesul tuturor. Pertinența și derivatele unui concept*, Catherine Sellenet, traducere de Elena Cojocariu; *Sociologie electorală. Alegeri, alegători și comportamente de vot*, Romeo Asiminei; *Ideologia operetei și modernitatea vieneză. Un eseu de istoria culturii*, Moritz Csáky, traducere de Cristina Spinei; *Dezvoltarea regională și resursele umane*, Camelia Medeleanu; *Dincolo de gratii: impactul executării pedepsei asupra foștilor condamnați*, Diana Nastasa; *Fondurile structurale în Consorțiul Universitaria*, Geta Mîtreă.

³ Romeo Asiminei, *Sociologie electorală. Alegeri, alegători și comportamente de vot*, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2013.

emițătoare pare a fi fost una nobilă, cel puțin la nivel de mesaj. Prezenta lucrare este necesară și se încadrează în problematica sociologiei electorale, care a cunoscut o atenție sporită, începând cu secolul XX.

Întrebarea fundamentală pe care autorul o ridică este o esențializare a evoluției paradigmelor în sociologia politică: *Cum se decid alegătorii cu cine să voteze?* Răspunsul reiese din structura cvadruplă a prezentei cărți. De la descrierea unor modele teoretice specifice comportamentului electoral în strânsă legătură cu indicii socio-economici care evaluează și prezic intenția de vot, la surprinderea impactului psihosociologic atât la nivel de individ, cât și la nivel de grup.

Procesul electoral este în continuă redefinire și, implicit, recredibilizare în conștiința cetățenilor. Diversitatea și complexitatea par a fi cheile spectaculozității în detrimentul responsabilității, motiv pentru care analiza procesului electoral în România necesită cunoașterea modelelor și a mecanismelor de la care se inspiră.

Romeo Asiminei pornește demersul său științific cu o serie de întrebări, regăsite la începutul fiecărei părți care structurează volumul de față. Pentru a clarifica tendințele comportamentale în context electoral ce pot prezice, totodată, și viitorul societal din perspectivă democratică, pornește de la interogarea: *Care sunt resorturile participării politice?*, răspuns pe care-l aflăm în partea I a lucrării, “Participare politică”.

Complexitatea teoretică cu referire la comportamentul de vot, aflat la baza aparatului aplicativ ridică alte două întrebări: *Care este modelul teoretic cel mai potrivit pentru a descrie comportamentul electoral din România?* și *Care sunt cele mai eficiente instrumente de predicție a comportamentului electoral?* ale căror răspunsuri le vom găsi în partea a II-a a cărții, “Modele ale votului și predicția comportamentului de vot”. Autorul propune și un nou model, modelul integrativ, ca fiind unul adecvat descifrării mecanismului electoral al votantului autohton.

Radiografierea sistemului electoral și relația emițător politic și receptor public de importanță majoră în evaluarea rezultatelor exercitării votului, îl preocupă, de asemenea, pe universitar: *Care este influența sistemului electoral asupra comportamentului electoral?*, răspuns aflat în partea a III-a a lucrării, “Sisteme electorale”. În fapt, o analiză documentară asupra tipologiilor sistemelor electorale și a modului de calcul a distribuirii mandatelor electorale. În această secțiune, autorul propune și un studiu de caz, *alegerile parlamentare din toamna anului*

2008, când a fost experimentat sistemul de vot uninominal. O demonstrație stângace pentru reforma sistemului electoral românesc.

În România, cu o democrație tânără și neclară, singurele certitudini rămân ciclurile electorale postdecembriste. E prematur, însă, să ne punem întrebarea: *În ce măsură putem identifica un model repetitiv (pattern) al comportamentului electoral în România post-comunistă?*, al cărei răspuns îl regăsim în ultima parte a acestui volum, “Alegeri și comportamente electorale în România post-comunistă, urmărește parcursul indicatorilor socio-economici în perioada 1990-2012”.

Pentru toate aceste aspecte, *Sociologie electorală. Alegeri, alegători și comportamente de vot* este o carte necesară atât pentru comunitatea științifică din țara noastră, cât și pentru societatea românească, în ansamblul ei.